

The Project Gutenberg eBook of Matkamies: Runoja, by Erkki Kivijärvi

This ebook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this ebook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you'll have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

Title: Matkamies: Runoja

Author: Erkki Kivijärvi

Release date: January 14, 2016 [EBook #50920]

Language: Finnish

*** START OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK MATKAMIES: RUNOJA ***

Produced by Tapio Riikonen

MATKAMIES

Runoja

Kirj.

ERKKI KIVIJÄRVI

WSOY, Porvoo, 1915.

SISÄLLYS:

MATKAMIES.

- Matkamies.
- Äidilleni.
- Kotona käymässä.
 1. ... nos mutamur.
 2. Keskiyön kaupunki.
- Vanha tarina.

Hautapaikka.
Mies.
Suora sana.
Tornionjoen tuolta puolen.
1. Sammuva suku.
2. Vanha Viippa.
3. Marja Johanna.
4. Vaaran vanhus.
5. Mökkiläinen.
Kansanlaululle.
Nukkuva kaupunki.
Näyttelijät.
Don Juan.
1. Satulinnan edustalla.
2. Romeo.
La comtesse.
Sinä yksi ainut...
Antaisin, jos voisin...

SUVINEN SAARI.

Suvinen saari.
Huomenhetki.
Kaiutar.
Korkein hetki.
Heinäkuu.
Elokuu.
Soutajaneito.
Kuutamolauluja.
1. Helskyvät Kuuttaren kangaspuut.
2. Oi kumma kuulakkuus!

KOHTI ERÄMAATA.

Kohti erämaata.
Ovat mullekin huulet hymyilleet.
Yksinäisyys.
Nuoruuteni laulu.
Miksi?
Kehruulaulu.
Yhä yksinäisemmiksi käyvät illat.

MATKAMIES

Matkamies.

Kulkija harhaavainen elämän taipaleen, vento ja muukalainen minne mä ikään meen.
Outona omaisille, vieraana vierahille ylpeenä yksin kulkee tällainen matkamies, kunnes hän
silmit sulkee. Missä? — Sen Herra ties!

Turhaan hän tuttua tupaa joskus etsinyt on, turhaan toivonut lupaa astua joukkohon:
katsehet karsaat hääsi — kiitti kun pilkatta pääsi laumasta loitommaksi. Tällainen matkamies
pyrkiskö kuokkijaksi? Tottapa arvonsa ties!

Äidilleni.

Minä muistan sen päivän, kun luotasi lähdin: kevätuuulet mun pullisti purjettain, oli viirini kirjailtu toivojen tähdin, ilo uusi mun lainehti rinnassain.

Sinä seurasit rannalta kyynelin purren lumivalkeista purjetta saarten taa, ikävissäsi itkit ja ehkäpä surren sitä, etten vois vallata maailmaa...

Sinä tiesithän uskoni mahdottomuuden, sinä päätäsi puistelit huokaillen — minä riuttoja uhmaten reittini uuden päin tyrskyjä viilletin veikaten.

Monet vuodet on vierinyt, äitini armas, moni haaksi on multa jo murskaunut, moni kynele vuokseni vuotanut karmas sinun poskesi kuumaks' on kastellut.

Oma uhmani uljas on talttunut ammoin, värit viirini aikoja vaalenneet... Minun mieleni täyttivät kuoleman kammoin salariuttojen väijyvät pyörreveet.

Tulen luoksesi nyt minä toisena aivan, elon ankaran koulun jo käydä sain; satu vanha on toistunut: tuska ja vaiva tuli tuhlaajapoikasi voitoksi vain.

Ovi aukihan, äiti, lie vieläkin mulle, kodin kalliiksi käyneen lämminnä lies? Surut suuret, sen tiedän, on tuottanut sulle polo poikasi — murtunut matkamies.

Kotona käymässä

1. ... NOS MUTAMUR.

Sama kaihoja kylvävä kuudan, samat tuikkivat tähdet taivaitten, sama tuttu on talvinen tienoo kuin silloin — päivinä nuoruuden.

Samat hohtavat valkeat hanget, sama koskien pauhina kaukainen — minä itse vain toinen kuin silloin, kuin silloin — päivinä nuoruuden.

Unet entiset aikoja menneet, unet uljahat uskojen uljaitten, tuli sammunut, rauennut riemu, joka kultasi päiviä nuoruuden...

2. KESKIYÖN KAUPUNKI.

Kuutamosten kaarilamppuin alla katuviereen kinos kimmeltää, tuhat tähteä on taivahalla, kaukaa kulkuspari heläjää.

Valtakatua ma verkkaan kuljen keskiöisen kotikaupungin. Tie on tuttu; hetkeks silmät suljen vaipuin mennehen muistoihin.

On kuin mykät talot tarinoisi, kuiskis huurtehiset puiston puut. Muistan niinkuin eilen ollut oisi jättien lähdöt, tulvat, riemut muut,

tulipalot, öiset kammon hetket: liekit räiskyi, tylt torvet soi... tappelut ja monet rauhan

retket: laulu kaikui, nuoret karkeloi...

Haaveistani herään yllätykseen —
joku tuolta kaukaa vastaan käy;
ja ma puhkeen outoon kysymykseen
miksei keitään muita täällä näy?

Niinkuin veräjillä vainajain on
ympärillän yö ja hiljaisuus,
yllä kaartuvien taivahain on
tähtitulten kumma kuulakkuus.

Niinkuin ruumisarkut talot tutut
talvi-illan unta uneksuu.
Mieleen muistuu lapsuusaikain jutut,
vainajien haamut havahtuu...

Noilla ullakoilla monin illoin
kulki kuolleet valkovaatteissaan,
tiedettiin: taloon teki silloin
viikatteinen vieras tuloaan.

Lie jo korjannutkin kirkkotarhaan
tuoni tuonne tulliportin taa
kaikki vanhat. Ikkunoihin harhaa
katse, mut ei vastausta saa.

Vastaantulija jo vierelleni
saapuu, katsahtaa ja taakse jää.
Mutta aatos iskee mieleheni:
muistuttihan vanhaa ystävää!

Piiristä ol' yksi ystävitten,
leikkiveikko minun lapsuutein.
Vanhentunut... Johan aikaa sitten
oman nuoruuteni hautaan vein!

Käännyn, katson. — Kiiruhdanko luoksi
puristamaan kättä ystävään?
Mut en mene. Tiesi minkävuoksi
on kuin pelko syttyis syömässään.

Vieraitahan oomme toisillemme,
vanhat siteet kaikki katkenneet;
yhteistä ei muu kuin muistojemme
vielä säilynehet sirpaleet.

Hyvästi siis vanha veikko! Yössä tähdenlentona sa tuikahdit. Kuka tiesi tunsit äsken myös
sä piston povessas ja pakenit...

Vanha tarina.

Sinne kauas tasangoitten taa yksinäiset aatteet yössä entää: huurteessa on metsä, valkeana
maa tähdet taivahalla tuikahtaa, revontulten soihtuliekit lentää.

Kumma tenho — mikä sitten lie? —, jonka mieleen luovat vanhat kuvat: tummaa
metsänreunaa kulkee tie, joka kirkkokuusikkohon vie, loitommalla kylä — talot, tuvat.

Kirkkotieltä kulkuspari soi,
kaiku vastaa metsän sokkeloista.
Hepo kiittää, kiittää minkä voi...
piiska vinkuu, jalas vaikeroi.
Herra siunaa hurjaa matkaa moista!

Ken on yksinäinen matkamies,
minne, minne kiire kulkijalla?

Odottaako kodin lämmin lies?
— Vastaa toki, mihin pitää ties!
Piiskansivallus, ja hän on mäen alla.

Nyt hän pysähtyy... kirkon luo,
hevosensa sitoo portin pieleen,
aukaiseepi veräjän ja suo
tapulille katseen: kellot nuo,
miksei soi ne? — se ois mulle mieleen!

Halki hankien nyt kahlaa hän,
löytää haudan mustan kuusen alta,
kummun nietoksien peittämän.
Siihen pysähtyy ja tuntuu miettivän;
entistänsä näyttää tuimemmalta.

"Huurteessa on risti, mutta siihen on
tulikirjaimin näin kirjoitettu:
että minä, juuri minä, onneton,
toisen onnetoman saatoin kuolohon.
Sydämeenikin on sanat kaiverrettu..."

Kumma liekki syttyy silmiin murhaajan.
"Tässä lepää... haa, ois myöskin mulla
rauha, unhon uni!" Puoleen taivahan
nyrkin nostaapi ja lailla hukkuvan
huutaa: "Sull' on hyvä, kirotulla!"

"Sinä levon sait, ja minä helvetin —
katkerampaa tuskin ivaa toista!
Tapoin sinut, sinua kun vihasin,
kuuletko sa, vihasin!" — "Vihasin",
kaiku vastaa metsän sokkeloista.

Ristiin tarttuu hän ja ravistaa sitä kunnes rauta taittuu. Sitten vaipuu lumeen. Silmät umpeen saa, tyyntyy rinta, sydän nukahtaa... — Kaikk' on hiljaa mailla kuollehitten.

Hautapaikka.

(Puolalaisen kansanlaulun mukaan.)

Älkää hautaa sinne tehkö mulle, minne kaikki vainajanne viety on! Metsäpolun laitaan itselleni aitaan kuusten alle oman kalmiston.

Sinne viekää! Silloin tiedän: kesäilloin saattaa joskus paimentyttönen, jota lemmin salaa, metsästä kun palaa tuoda kummulleni kukkasen.

Mies.

Mies kiirehestä kantapäihin asti!
Ei kauppaa käy hän kanssa omantunnon,
vaan täyttää käskyt kunnian ja kunnan.

Mies kiirehestä kantapäihin asti
ei taivu tuimimmissa tuulispäissä,
vaan suoristuu ja kasvaa myrskysäissä.

Mies kiirehestä kantapäihin asti
käy horjumatta tietä korpimatkan:
"Ken uupuu, uupukoon, mut minä jatkan!"

Suora sana.

Sana suora sanottu paikalleen puhe parhain on ollut aina — korulausehet hienoine vaiheineen ei paljoa vaa'assa paina.

Nimi oikea kullekin vuorostaan,
tuli herra tai narri vastaan —
jos konna, vaikk' kiivennyt kunniaan,
sano konnaksi ainoastaan!

Toki muista: hullut ne huutavat
ja puhuvat heinää, puuta.
Sanat suorat sanoa muutamat
on toista kuin soittaa suuta.

Sana suora sanottu aikanaan on miehellä parhain valtti. Pelisääntöä vanhaa muista vaan:
tuki taidon on mielenmaltti!

Tornionjoen tuolla puolen.

1. SAMMUVA SUKU.

Suku sammuva Kainuun kansa on,
se on vankina vieraan maan —
puu puistama myrskyn juureton,
se on tuomittu kaatumaan.

Tuhat kärsii se tuskaa orjuuden,
sitä painaa raskas ies.
Mutta keskeltä puutteen ja kurjuuden
moni noussut on siellä mies,

mies suora ja suopea katseeltaan,
kuni miehet Suomenmaan,
tosin tuskinpa sankari toimissaan,
mutta sankari sielultaan...

Minä heitä kun muistelen, kyöneleet
minun silmiini silloin saa:
ovat siellä mun isäni syntyneet,
koti munkin on Kainuunmaa.

2. VANHA VIIPPA.

Hyvin muistan sinut, vanha Viippa, ojankaivajista ensimmäinen: seppelparta, nenä pystypäinen, päässä paperinen piispanhiippa. Varsi lyhyt niinkuin lappalaisen, silmät pienet mutta pistäväiset, sääret väärät, ääni vanhan naisen, mutta kourat kovat jättimäiset.

Kuusi päivää pengoit savipohjaa, seitsemännen olit humalassa. Uskoit, että kerran taivahassa Herra helpommalle työlle ohjaa. "Miksei ohjais? Antoi siunausta jo hän mulle tässä elämässä: pappilassa" — pari huokausta — "kahdeksan on käyty ristimässä."

Sunnuntaina — muistan — muutamana tupaan tulit iltapuhtehella; verkkaan astuit, taisit hoiperrella, mutta muotos oli tuimempänä kuin sen koskaan nähnyt olin ennen. Ovensuussa oli tyhjä tuoli, siihen istuit. Piiat tullen mennen tirskuin pistelivät: "mistä huoli?"

Tuot' et kuullut. Etees tuijotellen siinä istuit sanaa sanomatta. — Mikä ihme: Viippa tarinatta toisten pakistessa naureskellen! Tunnit vierä, ilta ilkamoiden kului kulumistaan. Ikkunasta näkyi öiset usvat jänkkäsoiden. — Silloin eronhetkellä sä vasta

meille uskoit, mikä painoi mieltäs. Nousit, lähdit, mutta kynnyksellä käännyt, katsoit, aloit änkytellä kimakasti honottavaa kieltäs. Olit aamusella kätköistäsi sukuraamattusi esiin tuonut lukijaksi pyytäin tyttöäsi, jolle koulunkäynnin olet suonut.

Tyttö oli tullut, yritellyt — mut ei sanaa saanut huuliltansa. Kirjaimia oli kummissansa hetken verran siinä silmäeltyt: "Enhän minä taida tämänlaista, eihän tässä ole koulun kieltä, tiesi mitä liekin ulkomaista..." — Siksi murhe painoi Viipan mieltä.

Kyynel vieri pitkin posken pintaa, vavahteli hetken vanhan huuli, sitten lausuit — sanat selvään kuuli "Tuollaista en enää maksa hintaa... vai ei kelpaa isän kieli siellä... Koulu jäädä saa, ja tyttö työhön!" Nyyhkytystä turhaan koittain niellä katosit sä hämärtyvään yöhön.

3. MARJA JOHANNA.

Puoleks sortunut on mökki harmaa ahteheassa jyrkän myllymäen; eukko, jonka kynnyksellä näen seitsenkymmentä on vuotta varmaan.

Kasvot ryppyiset, mut silmät vielä eloisina tutkii tulijata — huomannut hän on jo kauempata oudon miehen, vieraan kylätiellä.

Marja Johanna on nimi muorin. Leivinuuni elannon suo niukan, lapset lähettävät sentään hiukan, — viis on elämässä, kuoli nuorin.

Marja Johanna on yksin aivan: mies on ammoin viety nurmen alle, lapset kaikki menneet maailmalle — auttajatta vanha alla vaivan.

Monet kerrat olen istuskellut mökin penkillä mä tarinoiden, muori leipiänsä lapioiden monet jutut ompii kertoellut.

Yks' ol' aina hällä lempiaate: "Kun vain tiedän rajan tuolle puolen poikain päässeen, silloin rauhaan kuolen. Tääll' on leipä kova, ohut vaate,

tääll' on Egypti, mut Kaanaa siellä, vaikka mikä huoli eteen tuli!" Muori kyynelihiin silloin sulii. "Herra auta heitä korpitiellä!"

... Kiiltää päivänlaskun kirkas kulta. Muori istuu piippu hampahissa mökin kynnyksellä unelmissa. — Kun ei särkyis onnenunet sulista...

4. VAARAN VANHUS.

Kirkonkylän postikonttorissa mahtava on kruunun virkamies, kultanapit takin rinnuksissa "mestari" viel' arvoltaan kenties.

Vaaran vanhus kun sai rahakirjeen, ensimmäisen ukko eläissään, teki oikein aikamoisen virheen, kun men' itse sitä perimään.

Vaari, näätsen, valtakunnan kieltä oppinut ei ole milloinkaan — täten osoittanut ompii mieltä uppiniskaista hän kerrassaan.

Niinpä niin! Kun alkoi ukko tälleen: "Kustaa Vaara pyytää kirjettään..." kääntyi herra, mutta heti jälleen alkoi vuoleskella kynsiään.

Vaaran vanhus raapi korvallistaan,
pyysi hetken päästä uudestaan.
Turha vaiva! Jatkoivat voimistaan
herra huoletonna tuolissaan.

Silloin loppui äijä-paran maltti,
nyrkin pöytään iski, ärjyi näin:
"Siin' on sulle säiviläisen valtti —
etkö anna mulle kirjettäin?"

Siitä vasta postiherra suuttui,
käsiks ukkoon kävi nyrkeillään,
hirmuiseksi Vaaran hahmo muuttui,
ja hän huusi herraa piestessään:

"Vai ei muka Laurinmatti enää
— sehän nimi oli sullakin —
Säivin kieltä tunne. Turha tenää
tehdä — nyrkit ne on mullakin!"

Joutui Vaaran vanha Kustaa tuosta kruunun leipää syömään Luulajaan. Mutta kirje jäi. Ei
aio juosta toista kertaa ukko noutamaan.

5. MÖKKILÄINEN.

Pitkät, pitkät päivätyöt,
väsymyksen unta yöt.
Arkivaatteet, arkiaatteet...

Puute tuttava on paras,
halla vainioiden varas.
Tuskaa monta, armotonta...

Yhtä samaa loppuun saakka,
konsa kevenny ei taakka.
Voimat raukee, hauta aukee...

Kansanlaululle.

Kirjoitettu Viipurin Lauluveikkojen 15-vuotisjuhiaan.

Sitä laulua, joka ol' isiemme, mik' on meidän ja jälkeemmekin jää, sitä laulua, laulua
sydämemme minä tänään tahtoisin ylistää.

Sepä laulu on laulua Karjalamme,
tämän korprien kauniin kannelmaan,
monet kerrat sen kaiku on rinnoissamme
pyhät liekit loihtinut leimuamaan.

Sen on kauneus suurta ja verratonta
kuni talvisen taivaan tähtivyön;
sen on vauluhun viihtynyt murhetta monta,
tuhat tuskaa tummaa valvotun yön...

Se on syntynyt surujen hettehillä,
se on kasvanut kehossa vaivojen,
sit' on kasteltu kuumilla kyynelillä,
ikikaipuulla kauniitten kaihojen.

Se on surusta luotu, vaan riemuks' suotu,
tulipatsaaksi korven ja erämaan;
se on pirttien piilosta saleihin tuotu,
se on saatettu loistoon ja kunniaan.

Tätä laulua, laulua isiemme, mik' on meidän ja jälkeemmekin jää, tätä laulua, laulua

sydämemme, sitä tänään saanenhan ylistää!

Nukkuva kaupunki.

Nukkuva kaupunki! Kadut tyhjt ja autiot aivan. —

Ikkunaverhojen taaksi tahtoisin tirkistää hiukan, tahtoisin tietää ne ladut, joita käy unien haaksi...

Tiedänhän: huolen ja vaivan, kenties onnenkin niukan, tuulientupien harhat, elämä lahjaksi antaa. Riemuja harvoin, murhetta monta. Konsa ei puhdasta, koiruohotonta viiniä maljasta läiky. Pelkäänpä, ettei väiky puhdasta, kultaista mettä kukissa niissäkään, joita unenpuu öinen kantaa.

Oi, teitä angervoita!

Mutta tietäkää, että samoja unia isät näki ja isien-isät — mikä niitä muutteleisi, mikä niistä mitään veisi, mikäpä tois niihin lisät?

Näyttelijät.

Me loihdimme tarujen uhkeat taikalinnat, ja satujen sulka on talttana meillä, kun veikaten veistämme kauniiksi kalliopinnot. Me luojina kuljemme jumalten teillä!

Me hehkumme liekinä, tunnemme riemun tenhon,
kun annamme elämän kuolleille kirjaimille,
me laulaen laskemme laineille ylpeän venhon
ja nauraen käymme me karkelotanhuvulle!

Me mittaamme mailmat ja ilmojen avaruudet,
kun teemme me untemme uljaimmat sankarretket.
Ah ylpeät, ylpeät meillä on voitonhetket:
me elämme illassa vuodet ja ikuisuudet.

Mut mustempi murheemme myöskin on murheita muitten ja synkempi kohtalo taiteemme taikatyöllä: vain elämme ehtoon, jo kuolemme keskiyöllä, ja harvoin on hautamme varjossa laakeripuitten.

Don Juan.

1. SATULINNAN EDUSTALLA.

Valkea, värjyvä satujen yö. Tarujen uinuva taikalinna — kuutamon loistossa kaunihinna, yllänsä tuhanten tähtien vyö.

Kuninkaantytär on linnassa vanki; silmät on kuolleen, poski kuin hanki. Kauan, ah kauan hän nukkunut on. Mutta hän herää, kun pelvoton ritari suo hälle suutelon.

Vahva on portti ja ankarat salvat — rautaan on katkennut monet jo kalvat. Eikä ne kirojen lumot laukee, ennenkuin portit ja ovet aukee...

— Vieläkin vahvempi vaikk' oli lukko,
hajalle miekkani terä sen vei!

Kuuntelen, kuuntelen... vielä ei
laulanut huomenen valpas kukko.

— Iskenkö? Oisipa kaunis voitto:
nähdä, kun kultainen päiväkoitto
kuninkaantyttären poskipäihin
nostavi elämän purppurapunan!

— Miekkasi huotrasta nyt, Don Juan!
Uljaampiin konsa et käynyt sä häihin.

2. ROMEO.

Nyt hohtaa kuudan kesän taivahalla ja yöhön kukkain lemut leviää. Don Juan ikkunan on uuden alla ja kitaransa kielet heläjää.

Mut miksi nimellä nyt vierahalla hän täällä Veronassa lymyää? — Vois miehen maine immet säikyttää ja köysiportaot pitää loitommalla!

Ei auta olla turhan pikkumainen: on liian kaunis taivaan tähtivyö ja Capuletin tytär hurmaavainen!

Tuo tuskin liekkään suuri synnityö on valhe lemmen vanha liittolainen, kuin myöskin kitara ja kuudanyö.

La comtesse.

Muistanetko, muistanetko ylpeä comtesse: kerran siellä etelässä alla kukkivien kastanjain kevätillan hämärässä sulta suudelman ma sain. Muistanetko, muistanetko ylpeä comtesse?

— Sait kuin saitkin — entä sitten?

Niin, ei juuri muuta mitään: sinä länteen, minä itään taakse virtain, kunnahitten... Siinä kaikki, siinä kaikki, ylpeä comtesse!

Mutta toisinaan kun kuljen illansuussa toukokuun, sattuu että silmät suljen, sattuu että siirryn sinne alle kauniin kukkapuun. Siellä nuori nurmirinne vehreänä vihannoi; siellä on lauhkeet, tummat illat, satakielen virret soi, yli lammen kultasillat kutoo kummat kevään kuu. Siellä vaivat vaimentuu: sydän sykkii nopeammin, veret laulaa kiihkoisemmin... Siellä hairahtua saattaa yksin ylpeä comtesse!

Sinä yksi ainut...

Sinä yksi ainut vailla vertaa, nuoruuteni rakastettu, usein, usein unohdettu, syrjään jäänyt monta kertaa!

Varhain vaihtui onnenunes armaat
pettymyksen katkeruuteen:
turha uskos eloon uuteen —
osaksesi jäivät aret harmaat.

Itkit kai jo kuiviin kyyneleesi,
mutta salaa maailmalta.
Kenpä huomasi hymyn alta
tuskan, jonka kätkit sydämeesi?

Liian köyhä kiitos laulunsäkeen.
Liian paljon anteeks annoit.
Pystypäisnä yksin kannoit
elontaakkaa vastamäkeen.

Antaisin, jos voisin...

Sulle onnenöitä, sulle helmivöitä antaisin, jos voisin. Itselleni soisin kaikki murheet mustat, kaikki elon tuskat.

Sulle hymyt hyvät, sulle riemut syvät — mulle ivanaurut, mulle pilkkalaulut. Sulle päivän kullat — mulle mustat mullat, sulle unten tarhat — mulle elon harhat.

SUVINEN SAARI

Suvinen saari.

Paras muistoni silmihin nousee sinisiinnosta välkkyvän veen: punaruskeat kalliorannat tuhanharmaine mökkeineen,

talo pohjassa tyynen lahden pihapihlaja vartianaan, kedot kaartuvat rantaan asti kesän kukkia tulvillaan.

Olet morsian seppelepäinen meren aavojen ulappain, sinä viehkeä suvinen saari, koti onneni unelmain!

Emäsalo 1915.

Huomenhetki.

Sees on taivas, tyynnä meri, kiiltää ilmain avaruudet — niinkuin veri hohtaa tuvan seinät uudet.

Päivännousun tulipalo liekehtiipi ikkunoissa — koko talo kylpee kultakipunoissa.

Kaiutar.

Olet, Kaiutar, kaunihin kehtolainen sinisiintoisten metsien siimeksen, olet lehdossa leikkivä keijukainen, ilo illan ja hohtavan huomenen.

Sua nähnyt ei konsana kuolevainen: sinä vältähän ilmoja ihmisten — lymyluolasi kohdussa korprien tupa Tapion tumma on tuonnimmainen.

Minä kiertelen polkuja, porraspuita sinun seuraten ääntäsi sointuvaa — koko metsä on täynnänsä huhuiluita.

Tahi soutelen saareni salmensuita — joka suunnalta kuulen ma ilkuntaa: kuva kaunein on se, jot' ei nähdä saa.

Korkein hetki.

Käy laskuun kultainen kirkas päivä ja tyyntyy tuulinen illansuu, jo kukkii ruusuina lännen häivä ja järveen päilyen kuvastuu.

On pilven päärmeet kuin sadun unta
vain kultaa, kultaa ja purppuraa,
kuin alppihuippujen ikilunta,
kun huomenhohtein se kangastaa.

Tää kaikkein korkein on hetki ehtoon,

ei laula laine, ei liiku puu,
ja sydän viihtyy kuin lapsi kehtoon
ja huoli haikeinkin huojentuu...

Mut mieleen syttyy niin kumma kaipuu kuin tahtois kauas, ah kauas pois Sen sävel kiehtoo,
se nousee, vaipuu, ja on kuin kaukaa se viestit tois...

Valmarinniemellä 1915.

Heinäkuu.

Käy yli vainioiden viikatteet, soi kovasinten kalke kaikkialle. Ja korret kätkee kirkkaan
terän alle, vastikään juuri kukkaan puhjenneet.

Ah, häipyvän vain hetken eläneet, he hymyilevät vielä kuolemalle, mut auringolle, kedot
kultaavalle, he teriltänsä suovat kyyneleet.

Ma soisin samoin täältä lähteväni, kun kerran ylläni nään viikatteen: vain auringolle kyynel
silmissäni

ja hymy huulillani viimeiseen. — Oi ettei suru särkis sydäntäni ja etten riutuisi ma
verkalleen!

Elokuu.

Jo täytelyyttään tähkät väräjää, jo ensimmäinen tähtitaivas hohti. Nyt käymme taasen syksyä
me kohti ja pitkän iltain pitkää pimeää.

Mik' ennen synkkää, nyt vain viihtyisää. Ja aatos, joka äsken tuskin tohti mun viedä teille,
mitkä syksyyn johti, nyt niillä mieluisimmin viivähtää.

Niin muuttuu mieli meidän ihmisten: mi vielä eilen kaameinta ol' unta, on tänään
viihdykettä sydämen.

Ah väleen palaa tulet nuoruuden!
Ei edes viel' oo hiuksissani lunta,
ja kuitenkin jo lepoon halunnen...

Soutajaneito.

Syys on tullut ja myrskyää, pitkä on pimee iltä. Huoleni muistot hälventää päiviltä
paisteisilta...

Kerran helteessä heinäkuun
saareni sivutse sousit,
vastarannalle salmensuun
niemen nenähän nousit.

Tummaa silmää näin minä kaks
hulmuvain hiusten alta —
venhosi liukui jo loitommaks
katsehen kantamalta.

Ken sa olit, sit' tiedä en.
Näky, mi häivähän haihtui!
Vaan sua muistelin kaihoten,
päivä kun iltahan vaihtui.

Muistin silmies säihkyn tuon,
siin' oli kummaa tulta...
Iltani iloksi laulun luon

tuosta, ah tyttö kulta!

Kuutamolauluja.

1.

Helskyvät Kuuttaren kangaspuut — sukkulat suikkaa ja piukuvat pirrat, juoksevat kuteitten, loimien langat, välkkyvät vilisten vyyhtien virrat. Säihkyvät säikeet toisiinsa tarttuu, kangasta karttuu...

Kutovat Kuuttaren kangaspuut hohtoa hopean, kiiltoa kullan, tuiketta tuhanten timanttien hunnuksi huolten ja mustan mullan, peitoksi peikon ja ankean aaveen harsoa haaveen...

2.

Oi kumma kuulakkuus! Kuin kaunis satu kuun hohtaa hopehissa kylän katu. Nyt aukee unten valtakunnat aavat ja ajatukset runon siivet saavat... Yön kirkkautehen kaikki huolet hukkuu ja tunnon tuskat tummat nukkuu...

KOHTI ERÄMAATA

Kohti erämaata.

Erämaanko jo saavuin rantaan, meren kuolleen ja keltaisen? Moni taival on taakseni jäänyt — joko aukeni viimeinen? Erämaassa ei lähteensilmää eikä varjoa vilpoisaa, yksin kulkijan kuumehoureet siellä keitaina kangastaa.

Mikä heidän on, joilla on oppaat, tuhat turvaa saattajien, vaikka loisikin umpeen tuuli joka-ainoan askelen! Erälaivoilla rikkahat soutaa, mutta köyhäll' on köyhän ies: alle hiekan on hautansa saanut moni mierojen matkamies.

— Syty tähteni taivolle illan, valo välkkyvä tielleni luo! Kuka tiesi jo huomenen koitto unen uupuvan silmihin suo...

Ovat mullekin huulet hymyilleet...

Ovat mullekin huulet hymyilleet ja kaunihit soineet sanat, ovat mullekin kevääät kukkineet, ovat mullekin taivaat auenneet — ei yksin murheet ja manat!

Oli mullakin aikani armahat, kevätpäivät ja illanruskot, oli mullakin kerran unelmat, oli viileät, oli valoisat, oli unteni onnenuskot!

Ne on mennehet. Se on haipunut,
se kerkeän kevään taika.
Mun on vaivoissa varteni taipunut,
mun on uskoni uljas vaipunut,
ja eessä on talven aika...

Vähät siitä! Mä vielähän elää saan tuota mennyttä ihanuutta: sehän kultaa muistojen hohteellaan mun polkuni — polkuja erämaan päin tienoota outoa, uutta.

Yksinäisyys.

Kalpeitten kasvojen suuret, kysyvät silmät pimeestä eroitan, yhteen puserretut huulet vaaleina, verettöminä... Yö ympärilläni ja yksinäisyys, pimeys pelottava!

Mutta syvällä noissa silmissä hehkuu ja hohtaa. — Ei ole se liekkiä lemmen, ei vihan villiintynyt tuli, vaan jalokiven-kylmä, kelmeä loiste, leimuamaton, kirkas. — Tuo katse kammottaa, hyytää veren, kuin kuolema, kun se saapuu valkeana, hangenhohtoisena, marmorikylmänä.

En kuule ääntä, en kuiskausta —
näen vaan:
kalpeat kasvot ja suuret kysyvät silmät,
joissa ei kimalla kyynel...

Nuoruuteni laulu.

Sa vanha laulu minun nuoruuteni, nyt olet ainiaaksi vaiennut, Ah, kerallasi paljon hautaan meni, mit' olen herkintä ma haaveillut...

Kun vierii vuosi, unhoituksen syli
on kaikki korjannut jo sävelet.
Ja ennenkuin viel' itse virran yli
ma astun, kaiutkin on kuollehet.

Mut kenties joskus leirinuotiolla, kun ehkä tapaan toisen kulkijan, ja yö käy ikäväksi kahden olla, sä pääset kolmanneksi seurahan.

Miksi.

Ah miksi, mun armaani, muistuin taas mielehen vanha laulu, min on kätkeyty lempeihin säkeihin elon ankara käskytaulu:

"Ei kellään, ei meilläkään, ystäväin,
ole yhteistä muu kuin yksi,
se tunne ett' aina on oltava näin:
vain vieraita vieretyksin..."

Ah miksi, mun armaani, sielussain tuo aina ja alati säilyy; miks' sammuu tähti mun taivoltain kun kirkkainna onneni päilyy —?

Kehruulaulu.

Rukkisi vieressä iltaa vietät, lankoja pyöräsi punoo. — Loimia, kuteita... miksi ja minne polkiessasi mietit.

Puhtahan valkeat, murheen mustat,
vereltä hohtavat vyyhdet —
kohtalotarten kangaspuihin
joutuvat elämän langat.

Kohtalo kutoo kirjokankaat, ihminen langat kehää —. Aamusta iltaan, illasta aamuun suristen rukkisi pyörä...

1904.

Yhä yksinäisemmiksi käyvät illat.

Yhä yksinäisemmiksi käyvät illat, yhä pitemmiksi pimeet yöt, yhä hauraammiksi haaveen sillat, yhä kalpeemmiksi tähtivyöt.

Mikä ennen punaliekein hohti, tuhan alle peittyy harmajan. Elon päivä painuu länttä kohti — joko kuulin siipein suhinan?

*** END OF THE PROJECT GUTENBERG EBOOK MATKAMIES: RUNOJA ***

Updated editions will replace the previous one—the old editions will be renamed.

Creating the works from print editions not protected by U.S. copyright law means that no one owns a United States copyright in these works, so the Foundation (and you!) can copy and distribute it in the United States without permission and without paying copyright royalties. Special rules, set forth in the General Terms of Use part of this license, apply to copying and distributing Project Gutenberg™ electronic works to protect the PROJECT GUTENBERG™ concept and trademark. Project Gutenberg is a registered trademark, and may not be used if you charge for an eBook, except by following the terms of the trademark license, including paying royalties for use of the Project Gutenberg trademark. If you do not charge anything for copies of this eBook, complying with the trademark license is very easy. You may use this eBook for nearly any purpose such as creation of derivative works, reports, performances and research. Project Gutenberg eBooks may be modified and printed and given away—you may do practically ANYTHING in the United States with eBooks not protected by U.S. copyright law. Redistribution is subject to the trademark license, especially commercial redistribution.

START: FULL LICENSE
THE FULL PROJECT GUTENBERG LICENSE
PLEASE READ THIS BEFORE YOU DISTRIBUTE OR USE THIS WORK

To protect the Project Gutenberg™ mission of promoting the free distribution of electronic works, by using or distributing this work (or any other work associated in any way with the phrase “Project Gutenberg”), you agree to comply with all the terms of the Full Project Gutenberg™ License available with this file or online at www.gutenberg.org/license.

Section 1. General Terms of Use and Redistributing Project Gutenberg™ electronic works

1.A. By reading or using any part of this Project Gutenberg™ electronic work, you indicate that you have read, understand, agree to and accept all the terms of this license and intellectual property (trademark/copyright) agreement. If you do not agree to abide by all the terms of this agreement, you must cease using and return or destroy all copies of Project Gutenberg™ electronic works in your possession. If you paid a fee for obtaining a copy of or access to a Project Gutenberg™ electronic work and you do not agree to be bound by the terms of this agreement, you may obtain a refund from the person or entity to whom you paid the fee as set forth in paragraph 1.E.8.

1.B. “Project Gutenberg” is a registered trademark. It may only be used on or associated in any way with an electronic work by people who agree to be bound by the terms of this agreement. There are a few things that you can do with most Project Gutenberg™ electronic works even without complying with the full terms of this agreement. See paragraph 1.C below. There are a lot of things you can do with Project Gutenberg™ electronic works if you follow the terms of this agreement and help preserve free future access to Project Gutenberg™ electronic works. See paragraph 1.E below.

1.C. The Project Gutenberg Literary Archive Foundation (“the Foundation” or PGLAF), owns a compilation copyright in the collection of Project Gutenberg™ electronic works. Nearly all the individual works in the collection are in the public domain in the United States. If an individual work is unprotected by copyright law in the United States and you are located in the United States, we do not claim a right to prevent you from copying, distributing, performing, displaying or creating derivative works based on the work as long as all references to Project Gutenberg are removed. Of course, we hope that you will support the Project Gutenberg™ mission of promoting free access to electronic works by freely sharing Project Gutenberg™ works in compliance with the terms of this agreement for keeping the Project Gutenberg™ name associated with the work. You can easily comply with the terms of this agreement by keeping this work in the same format with its attached full Project Gutenberg™ License when you share it without charge with others.

1.D. The copyright laws of the place where you are located also govern what you can do with this work. Copyright laws in most countries are in a constant state of change. If you are outside the United States, check the laws of your country in addition to the terms of this agreement before downloading, copying, displaying, performing, distributing or creating derivative works based on this work or any other Project Gutenberg™ work. The Foundation makes no representations concerning the copyright status of any work in any country other than the United States.

1.E. Unless you have removed all references to Project Gutenberg:

1.E.1. The following sentence, with active links to, or other immediate access to, the full Project

Gutenberg™ License must appear prominently whenever any copy of a Project Gutenberg™ work (any work on which the phrase “Project Gutenberg” appears, or with which the phrase “Project Gutenberg” is associated) is accessed, displayed, performed, viewed, copied or distributed:

This eBook is for the use of anyone anywhere in the United States and most other parts of the world at no cost and with almost no restrictions whatsoever. You may copy it, give it away or re-use it under the terms of the Project Gutenberg License included with this eBook or online at www.gutenberg.org. If you are not located in the United States, you will have to check the laws of the country where you are located before using this eBook.

1.E.2. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is derived from texts not protected by U.S. copyright law (does not contain a notice indicating that it is posted with permission of the copyright holder), the work can be copied and distributed to anyone in the United States without paying any fees or charges. If you are redistributing or providing access to a work with the phrase “Project Gutenberg” associated with or appearing on the work, you must comply either with the requirements of paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 or obtain permission for the use of the work and the Project Gutenberg™ trademark as set forth in paragraphs 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.3. If an individual Project Gutenberg™ electronic work is posted with the permission of the copyright holder, your use and distribution must comply with both paragraphs 1.E.1 through 1.E.7 and any additional terms imposed by the copyright holder. Additional terms will be linked to the Project Gutenberg™ License for all works posted with the permission of the copyright holder found at the beginning of this work.

1.E.4. Do not unlink or detach or remove the full Project Gutenberg™ License terms from this work, or any files containing a part of this work or any other work associated with Project Gutenberg™.

1.E.5. Do not copy, display, perform, distribute or redistribute this electronic work, or any part of this electronic work, without prominently displaying the sentence set forth in paragraph 1.E.1 with active links or immediate access to the full terms of the Project Gutenberg™ License.

1.E.6. You may convert to and distribute this work in any binary, compressed, marked up, nonproprietary or proprietary form, including any word processing or hypertext form. However, if you provide access to or distribute copies of a Project Gutenberg™ work in a format other than “Plain Vanilla ASCII” or other format used in the official version posted on the official Project Gutenberg™ website (www.gutenberg.org), you must, at no additional cost, fee or expense to the user, provide a copy, a means of exporting a copy, or a means of obtaining a copy upon request, of the work in its original “Plain Vanilla ASCII” or other form. Any alternate format must include the full Project Gutenberg™ License as specified in paragraph 1.E.1.

1.E.7. Do not charge a fee for access to, viewing, displaying, performing, copying or distributing any Project Gutenberg™ works unless you comply with paragraph 1.E.8 or 1.E.9.

1.E.8. You may charge a reasonable fee for copies of or providing access to or distributing Project Gutenberg™ electronic works provided that:

- You pay a royalty fee of 20% of the gross profits you derive from the use of Project Gutenberg™ works calculated using the method you already use to calculate your applicable taxes. The fee is owed to the owner of the Project Gutenberg™ trademark, but he has agreed to donate royalties under this paragraph to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation. Royalty payments must be paid within 60 days following each date on which you prepare (or are legally required to prepare) your periodic tax returns. Royalty payments should be clearly marked as such and sent to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation at the address specified in Section 4, “Information about donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation.”
- You provide a full refund of any money paid by a user who notifies you in writing (or by e-mail) within 30 days of receipt that s/he does not agree to the terms of the full Project Gutenberg™ License. You must require such a user to return or destroy all copies of the works possessed in a physical medium and discontinue all use of and all access to other copies of Project Gutenberg™ works.
- You provide, in accordance with paragraph 1.F.3, a full refund of any money paid for a work or a replacement copy, if a defect in the electronic work is discovered and reported to you within 90 days of receipt of the work.
- You comply with all other terms of this agreement for free distribution of Project Gutenberg™ works.

1.E.9. If you wish to charge a fee or distribute a Project Gutenberg™ electronic work or group of works on different terms than are set forth in this agreement, you must obtain permission in writing from the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the manager of the Project Gutenberg™ trademark. Contact the Foundation as set forth in Section 3 below.

1.F.

1.F.1. Project Gutenberg volunteers and employees expend considerable effort to identify, do copyright research on, transcribe and proofread works not protected by U.S. copyright law in

creating the Project Gutenberg™ collection. Despite these efforts, Project Gutenberg™ electronic works, and the medium on which they may be stored, may contain “Defects,” such as, but not limited to, incomplete, inaccurate or corrupt data, transcription errors, a copyright or other intellectual property infringement, a defective or damaged disk or other medium, a computer virus, or computer codes that damage or cannot be read by your equipment.

1.F.2. LIMITED WARRANTY, DISCLAIMER OF DAMAGES - Except for the “Right of Replacement or Refund” described in paragraph 1.F.3, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, the owner of the Project Gutenberg™ trademark, and any other party distributing a Project Gutenberg™ electronic work under this agreement, disclaim all liability to you for damages, costs and expenses, including legal fees. YOU AGREE THAT YOU HAVE NO REMEDIES FOR NEGLIGENCE, STRICT LIABILITY, BREACH OF WARRANTY OR BREACH OF CONTRACT EXCEPT THOSE PROVIDED IN PARAGRAPH 1.F.3. YOU AGREE THAT THE FOUNDATION, THE TRADEMARK OWNER, AND ANY DISTRIBUTOR UNDER THIS AGREEMENT WILL NOT BE LIABLE TO YOU FOR ACTUAL, DIRECT, INDIRECT, CONSEQUENTIAL, PUNITIVE OR INCIDENTAL DAMAGES EVEN IF YOU GIVE NOTICE OF THE POSSIBILITY OF SUCH DAMAGE.

1.F.3. LIMITED RIGHT OF REPLACEMENT OR REFUND - If you discover a defect in this electronic work within 90 days of receiving it, you can receive a refund of the money (if any) you paid for it by sending a written explanation to the person you received the work from. If you received the work on a physical medium, you must return the medium with your written explanation. The person or entity that provided you with the defective work may elect to provide a replacement copy in lieu of a refund. If you received the work electronically, the person or entity providing it to you may choose to give you a second opportunity to receive the work electronically in lieu of a refund. If the second copy is also defective, you may demand a refund in writing without further opportunities to fix the problem.

1.F.4. Except for the limited right of replacement or refund set forth in paragraph 1.F.3, this work is provided to you ‘AS-IS’, WITH NO OTHER WARRANTIES OF ANY KIND, EXPRESS OR IMPLIED, INCLUDING BUT NOT LIMITED TO WARRANTIES OF MERCHANTABILITY OR FITNESS FOR ANY PURPOSE.

1.F.5. Some states do not allow disclaimers of certain implied warranties or the exclusion or limitation of certain types of damages. If any disclaimer or limitation set forth in this agreement violates the law of the state applicable to this agreement, the agreement shall be interpreted to make the maximum disclaimer or limitation permitted by the applicable state law. The invalidity or unenforceability of any provision of this agreement shall not void the remaining provisions.

1.F.6. INDEMNITY - You agree to indemnify and hold the Foundation, the trademark owner, any agent or employee of the Foundation, anyone providing copies of Project Gutenberg™ electronic works in accordance with this agreement, and any volunteers associated with the production, promotion and distribution of Project Gutenberg™ electronic works, harmless from all liability, costs and expenses, including legal fees, that arise directly or indirectly from any of the following which you do or cause to occur: (a) distribution of this or any Project Gutenberg™ work, (b) alteration, modification, or additions or deletions to any Project Gutenberg™ work, and (c) any Defect you cause.

Section 2. Information about the Mission of Project Gutenberg™

Project Gutenberg™ is synonymous with the free distribution of electronic works in formats readable by the widest variety of computers including obsolete, old, middle-aged and new computers. It exists because of the efforts of hundreds of volunteers and donations from people in all walks of life.

Volunteers and financial support to provide volunteers with the assistance they need are critical to reaching Project Gutenberg™’s goals and ensuring that the Project Gutenberg™ collection will remain freely available for generations to come. In 2001, the Project Gutenberg Literary Archive Foundation was created to provide a secure and permanent future for Project Gutenberg™ and future generations. To learn more about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation and how your efforts and donations can help, see Sections 3 and 4 and the Foundation information page at www.gutenberg.org.

Section 3. Information about the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

The Project Gutenberg Literary Archive Foundation is a non-profit 501(c)(3) educational corporation organized under the laws of the state of Mississippi and granted tax exempt status by the Internal Revenue Service. The Foundation’s EIN or federal tax identification number is 64-6221541. Contributions to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation are tax deductible to the full extent permitted by U.S. federal laws and your state’s laws.

The Foundation’s business office is located at 809 North 1500 West, Salt Lake City, UT 84116, (801) 596-1887. Email contact links and up to date contact information can be found at the Foundation’s website and official page at www.gutenberg.org/contact

Section 4. Information about Donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation

Project Gutenberg™ depends upon and cannot survive without widespread public support and donations to carry out its mission of increasing the number of public domain and licensed works that can be freely distributed in machine-readable form accessible by the widest array of equipment including outdated equipment. Many small donations (\$1 to \$5,000) are particularly important to maintaining tax exempt status with the IRS.

The Foundation is committed to complying with the laws regulating charities and charitable donations in all 50 states of the United States. Compliance requirements are not uniform and it takes a considerable effort, much paperwork and many fees to meet and keep up with these requirements. We do not solicit donations in locations where we have not received written confirmation of compliance. To SEND DONATIONS or determine the status of compliance for any particular state visit www.gutenberg.org/donate.

While we cannot and do not solicit contributions from states where we have not met the solicitation requirements, we know of no prohibition against accepting unsolicited donations from donors in such states who approach us with offers to donate.

International donations are gratefully accepted, but we cannot make any statements concerning tax treatment of donations received from outside the United States. U.S. laws alone swamp our small staff.

Please check the Project Gutenberg web pages for current donation methods and addresses. Donations are accepted in a number of other ways including checks, online payments and credit card donations. To donate, please visit: www.gutenberg.org/donate

Section 5. General Information About Project Gutenberg™ electronic works

Professor Michael S. Hart was the originator of the Project Gutenberg™ concept of a library of electronic works that could be freely shared with anyone. For forty years, he produced and distributed Project Gutenberg™ eBooks with only a loose network of volunteer support.

Project Gutenberg™ eBooks are often created from several printed editions, all of which are confirmed as not protected by copyright in the U.S. unless a copyright notice is included. Thus, we do not necessarily keep eBooks in compliance with any particular paper edition.

Most people start at our website which has the main PG search facility: www.gutenberg.org.

This website includes information about Project Gutenberg™, including how to make donations to the Project Gutenberg Literary Archive Foundation, how to help produce our new eBooks, and how to subscribe to our email newsletter to hear about new eBooks.